

Posiedzenie Rady Ochrony Pracy 15 stycznia 2019 r.

Zaufanie społeczne a powstawanie wypadków przy pracy

Tym zagadnieniem zajęła się Rada Ochrony Pracy na posiedzeniu 15 stycznia br. Materiały zostały przygotowane przez Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy. Znaczenie tej problematyki docenił marszałek Sejmu **Marek Kuchciński**, który w liście skierowanym do członków Rady podkreślił rolę zaufania społecznego w życiu społecznym i budowaniu trwałych relacji społecznych. Zwrócił uwagę, że sprzyja ono nie tylko innowacyjnym i kreatywnym działaniom, lecz także respektowaniu prawa oraz zwiększa poczucie obowiązku. „Wyrażam przekonanie, że dyskusja w gronie specjalistów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, osób z wieloletnim doświadczeniem, będzie próbą odpowiedzi na pytanie, jak przedstawia się poziom zaufania w obszarze ochrony zdrowia i życia zatrudnionych. Szczególnie w obecnej dobie, gdy polski rynek pracy otwarty jest dla cudzoziemców” – napisał marszałek Sejmu.

Dr **Szymon Ordysiński** z Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego zwrócił uwagę, że międzynarodowe badania wykazały związek zaufania z m.in. poziomem rozwoju gospodarczego kraju, postawami i zachowaniami obywatelskimi, oceną swojego zdrowia psychicznego i fizycznego, poziomem dochodów oraz poczuciem szczęścia i zadowolenia z życia osobistego i społecznego.

Jak podkreślił dr Ordysiński, warto zajmować się zaufaniem społecznym, szczególnie w Polsce. Bowiem wszystkie badania wskazują, że Polacy są szczególnie nieufnym narodem. Zdecydowanie odstają od wszystkich przebadanych krajów, mając istotnie statystycznie niższy poziom zaufania. Nie ufają nie tylko innym osobom, ale przede wszystkim instytucjom krajowym, które obdarzają szczególnie niskim zaufaniem. „Nieco wyższym zaufaniem darzymy instytucje międzynarodowe oraz policję” – zaznaczył prelegent.

W dalszej części swego wystąpienia dr Ordysiński mówił m.in. o znaczeniu zaufania w pracy. Zaznaczył, że pracownicy muszą wykazywać choćby minimalny poziom zaufania, żeby skutecznie ze sobą współpracować. Na współczesnym rynku pracy zachowanie odpowiedniego poziomu zaufania jest szczególnie trudne. Dynamiczne zmiany społeczne i technologiczne wprowadzone do środowiska pracy spowodowały, że na współczesnym rynku pracy pracownicy coraz trudniej potrafią zachować zaufanie wobec siebie. Skomplikowana struktura organizacyjna, powierzchowne relacje między pracownikami, mało transparentna organizacja powodują, że coraz trudniej przewidzieć pracownikom intencje i działania innych współpracowników, coraz trudniej obdarzyć innych zaufaniem.

Przedstawiciel CIOP-PIB mówił też o zależności między zaufaniem a wypadkami przy pracy. Przedstawił wyniki badań, które dowodzą, iż osoby o niskim poziomie zaufania rzadziej wykazują współpracę w obszarze bhp, rzadziej podejmują inicjatywy w tym obszarze. „To oznacza, że zaufanie jest kluczem do bezpieczeństwa pracy” – podkreślił. Wpływa na istotne czynniki organizacji bezpieczeństwa pracy w przedsiębiorstwie takie, jak przywództwo i kultura bezpieczeństwa. Analiza danych statystycznych wykazała, że nie ma skutecznych działań przywódczych bez zaufania współpracowników, bez ich współpracy w tym obszarze. Nie ma również wysokiego poziomu kultury bezpieczeństwa bez zaufania współpracowników. „Nie ufający pracownicy nie będą współpracować w tych obszarach” – podsumował dr Ordysiński.

Prelegent wspominał również o relacji zaufania i wykonywanego zawodu czy rodzaju działalności gospodarczej. Zwrócił uwagę, iż z danych wynika, że im wyższe kwalifikacje, tym wyższy poziom zaufania. Specjaliści, średni personel kierowniczy mają wyższy poziom zaufania niż pracownicy wykonujący proste prace. Wykwalifikowani robotnicy mają statystycznie wyższe zaufanie niż niewykwalifikowani. Dr Ordysiński wskazał na kierowców samochodów, głównie ciężarowych, którzy nie potwierdzają tej zależności. „Mam wrażenie, że jest to kwestia głównie wyuczonego ograniczonego zaufania, które codziennie muszą wykazywać na drodze” – wyjaśnił.

Prelegent zwrócił również uwagę na związek między zaufaniem a poziomem nauki. Analiza danych statystycznych dowodzi, że wskaźnik zaufania rośnie z każdym rokiem nauki. Ponadto badania dowodzą, że im bardziej zamknięte środowisko, tym mniejsze zaufanie. Mniejsze zaufanie występuje wśród osób długotrwale bezrobotnych, czy osób niepełnosprawnych, które są odcięte od życia społecznego. Im bardziej człowiek jest zaangażowany w życie społeczne np. poprzez naukę lub inną działalność, tym wyższy poziom zaufania. „To zapewne metoda podnoszenia zaufania” – podkreślił.

W dyskusji poruszono m.in. kwestie dotyczące zarządzania bezpieczeństwem, budowania dialogu na różnych płaszczyznach, w tym na poziomie zakładu pracy, promocji czynników wpływających na wzrost poziomu zaufania, które mogły być wykorzystane w programach profilaktycznych i szkoleniach.

Dr Ordysiński poinformował, że Instytut przygotowuje ostateczną wersję przedłożonego materiału. „Pojawi się w tym roku” – zapowiedział. W ostatecznej wersji będą zamieszczone wyniki przeprowadzonych badań wraz z narzędziami i metodami podnoszenia zaufania społecznego, które można zastosować w praktyce.

Stanowisko w tej sprawie Rada przyjmie na następnym posiedzeniu.

Pozytywna ocena programu działania Państwowej Inspekcji Pracy w 2019 r.

Rada przyjęła stanowisko w sprawie programu działania Państwowej Inspekcji Pracy w 2019 r. Uznała, że określone w programie priorytety działania są właściwe, a zadania przewidziane do realizacji w bieżącym roku przedstawiono w sposób kompleksowy i uzasadniony. Wskazała na celowość współpracy Inspekcji w realizacji działań prewencyjnych z różnymi instytucjami zaangażowanymi w popularyzację problematyki bezpieczeństwa i zdrowia w pracy, w celu zwiększenia skuteczności tych działań. Jednocześnie Rada stwierdziła, że stałemu wzrostowi zadań powierzanych PIP nie towarzyszy adekwatny wzrost zasobów kadrowych i finansowych. Zwróciła uwagę na znaczące rozszerzenie zakresu zadań Państwowej Inspekcji Pracy w związku z wchodzącą w życie w 2019 r. ustawą o pracowniczych planach kapitałowych, a także na nowe zadania, przewidywane w rządowym projekcie ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy skuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych. „Biorąc powyższe pod uwagę, Rada uważa za niezbędne wzmocnienie kadrowe i zapewnienie w budżecie odpowiednich środków na realizację wszechstronnych zadań ujętych tak szeroko w projekcie programu działania PIP na 2019 r.” – czytamy w stanowisku.

Rada przyjęła także sprawozdanie ze swojej działalności w 2018 r. oraz plan pracy na 2019 r.